

Veterantreff på Myklegard

Polititroppenes veteranforening i Hedmark, hadde innbudt til det tradisjonelle førjulsmøte 9. desember der et halvt hundre personer deltok. Nytt for året var at representanter fra Tysklandsbrigaden var innbudt – et hyggelig bekjentskap, som bør fortsette.

Menyen var en juletallerken bestående av ribbe, pølse og medisterkake, dessert og kaffe, til kr 50,- per snute. Formann, Roar Cae, ønsket velkommen.

Major Bjørn W. Steen innledet med å påpeke hvor viktig det er, at soldatene får en så realistisk våpenopplæring som mulig og at simulasjonsøvelser ikke er nok. De har også behov av praktisk læring i bruk av de våpen som er nødvendig, for å bli effektive soldater i et krympet forsvar, blant annet i FN-opppdrag. Han var bekymret over at 1/3 av de vernepliktige, ikke var i den fysiske form, at de kunne tjenestegjøre som soldater på grunn av Coca Cola, hamburger og sofa-sitting.

Han pekte på at polititroppene og soldatene i Tysklandsbrigaden, var de best utdannede soldater i en militærenhet av noen størrelse, som Norge har hatt. Kaptein Ola Toraldsvik ga en innføring i Tysklandsbrigadens historie fra 1948–1953. Som kjent deltok 50.000 norske soldater i brigadens tjeneste. De norske soldatene i brigadene og FN-tjenester, utførte sine oppdrag med heder og satte seg i respekt. Han pendlet også inn på striden om utdeling av preventiver til tysklandssoldatene. Særlig var motstanden stor på Sør- og Vestlandet. Årsaken var i hovedsak moralsk begrunnet. Men ifølge referenten, var det en 26 år gammel kvinne fra Sandnes, som hadde en annen begrunnelse for sin innbitte motstand mot at soldatene skulle få tildelt preventiver, og det var: «Eg liga han beste snaue.»

Det ble stilt spørsmål om hva hovedhensikten var med Tysklandsbrigaden. Var det for å holde tyskerne i sjakk, eller skulle brigaden være en forpost mot Sovjet? Kapteinen besvarte spørsmålet med at brigadens oppgave var både og. Både som okkupasjons-soldater og som forpost mot Sovjet, etter hvert som den kalde krig tiltok. Flere av veteranene påpekte at det i ettertid ble klart, at hovedhensikten med Tysklandsbrigaden var å være en buffer mot Sovjet-samveldet. Hadde tysklandssoldatene visst dette, hadde de reist hjem alle som en, hvis de hadde kunnet. Uten fly og tunge skyts hadde de ikke hatt en nubbeshanse til å stoppe en angriper.

En annen mente at årsaken til at tysklandssoldatene, etter hvert ble en buffer mot Sovjet, var den kalde krigen, som var situasjonsbestemt av den kalde krigens utvikling.

Referenten vil påpeke at det var

Churchill som startet den kalde krigen, før den tyske kapitulasjon, da han hevdet i en radiotale, at Sovjet var den nye fare for verdensfreden. Denne innstillingen get også den konservative ledelsen i Hjemmefronten, som i stor utstrekning holdt kommunistene utenfor Milorg, helt fra starten. Det er således ingen grunn til å tvile på at engelskmennenes hovedhensikt med den norske tysklandsbrigade, skulle være en buffer mot Sovjet. Det var nok de toneangivende norske politikere innforstått med. En veteran påpekte at det er behov av forskning for å klargjøre forholdet.

Både temaene som ble omtalt og kameratskapet med veteraner i polititroppene og brigaden, inspirerte til flere treff, selv om foreningen lekker i begge ender. Representantene fra Tysklandsbrigaden, var et hyggelig bekjentskap, som bør utdypes. Veteranene fra den norske hær i England, bør vel også inviteres.

Magne Bekkelund